

S. Sayısı : 248

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 ve 4644 sayılı kanunlara bağlı (1) sayılı cetvellerin İstatistik Genel Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılması ve İstatistik Genel Müdürlüğünün salâhiyet ve vazifeleri hakkındaki 1554 sayılı Kanuna bir madde eklenmesi hakkında Kanun tasarısı ve Bütçe Komisyonu raporu (1/701)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 1380

10 . II . 1950

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 ve 4644 sayılı Kanunlara bağlı (1) sayılı cetvellerin İstatistik Genel Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılması ve İstatistik Genel Müdürlüğünün Salâhiyet ve Vazifeleri hakkındaki 1554 sayılı Kanuna bir madde eklenmesi hakkında hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 9 . II . 1950 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçe ve ilişkileriyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

Ş. Günaltay

GEREKÇE

İstatistik Genel Müdürlüğünün son teşkilâtı 20 . V . 1933 tarih ve 2203 sayılı Kanunla tesbit edilmiş ve aradan geçen on yedi senelik bir devre zarfında, 1939 tarih ve 3656 sayılı Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne ait Kanuna ek cetvelle yapılan ufak değişiklik haric, hiçbir tadilâta uğramamıştır. Devlet teşkilât ve müesseselerinde bu müddet zarfında görülen gelişme dairenin iş hacmini çok genişletmiş ve 1933 yılı ihtiyaçlarını karşılamak üzere derpiş edilmiş olan kadroların artık kifayetsiz oldukları son seneler bütçeleri ve tahsisen 1950 yılı Bütçesini inceleyen Büyük Millet Meclisi Bütçe Komisyonu raportörleri tarafından da teslim edilmiş ve bu ihtiyaçların giderilmesi temennisi raporlarda yer almıştır.

Devletin memleket ekonomisindeki rol ve müdahalesinin kısmen de harb dolayısıyla gelişmiş olması neticesinde istatistik ihtiyaçlarımız ve istatistik çalışmalarımız esaslı bir şekilde artmış iken harbdan sonra kurulan Birleşmiş Milletler Teşkilâtı ve buna bağlı Dünya Gıda ve Tarım Teşekkülü, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı, Para Fonu, İmar ve Kalkınma Bankası, Avrupa İktisat Komisyonu ve Avrupa Gümrük Birliği gibi türlü teşekküller ile Avrupanın kalkınmasını sağlamaya çalışan ve üyesi bulunduğumuz Paris'teki Avrupa İktisadi İş Birliği Teşkilâtı ile Amerikan Kredilerini tanzim etmek ve Marshall Plânını uygulamak üzere Vaşington'da kurulan Amerikan İktisadi İş Birliği İdaresi ve yeni tesis edilen Devlet Bakanlığımızın Milletlerarası İktisadi İş Birliği Teşkilâtı gibi yerli ve yabancı türlü teşekküllerin devamı ve geniş ölçüde rakam malzemesi talepleri İstatistik Genel Müdürlüğünün mevcut teşkilâtı ile bugünkü ihtiyaçlar ve taleplere cevap veremeyecek bir duruma sokmuş bulunmaktadır.

Dairenin artan işlerine misal teşkil etmek üzere Millî Eğitim Dış Ticaret ve Ziraat İstatistikleri

servislerindeki duruma da işaret etmek mümkündür. Mesela, 1932 - 1933 yılında memleketteki okulların sayısı takriben 7 000 iken 1948 - 1949 da 16 000 e çıkmış ve yine aynı devre içinde öğretmenler sayısı 20 000 den 43 000 e ve öğrenciler sayısı da 623 000 den 1 615 000 e yükselmiş bulunmakta ve toplanan malûmatın çeşitlerindeki artış ise yukardaki rakamlar görülen artış nispetini kat kat aşmış bulunmaktadır. Dış ticaret istatistikleri bakımından çeşitli teşkilâtımızın ve tahsisen Devlet Bakanlığının ve milletlerarası teşekküllerin sık sık istemekte oldukları yeni tertip ve tasnifteki seriler Dış Ticaret İstatistikleri Müdürlüğümüzün işlerini birkaç misli artırmıştır. Ziraat İstatistikleri Servisimizin faaliyet sahası teşkilâtımızın kurulduğu tarihe nazaran kat kat artmış ve bugünkü haliyle bu teşkilâtımız ne gereken rakamları toplamaya ne de toplananları kontrol etmeye yetişecek bir durumdadır.

Dairenin diğer servislerindeki işlerin artma durumu kendilerinden beklenen çalışmalarını mevcut kadrolariyle karşılamamak bakımından yukarda ayrı ayrı zikredilen servislerdeki vaziyetten pek farklı değildir. Bundan başka kadrosuzluk yüzünden hiç el atılmamış nüfus hareketleri, sınıai istihsal, işçi ücretleri, fiyat ve istihsal endeksleri, aile bütçesi anketleri, millî gelir ve millî gider millî servet, tediye muvazenesi . . . gibi içtimai ve iktisadi konularla ilgili çeşitli istatistikler, endeksler, anketler, sayımlar ve ekiplerin bir an önce yapılması zarureti de kadrolarımızın bu ihtiyaçlara göre ayarlanmasını mecburi kılmaktadır.

Kanun tasarısı Yüksek Meclise sunulmuş bulunan Sayımlar Kanunu ile nüfus, ziraat ve iş yerleri genel sayımları ve diğer çeşitli sayımların bundan böyle muntazaman tekrarlanacak devrevi bir mahiyet alması ayrıca her sene türlü konularla ilgili anketler yapılmak yoluna gidilmesi de mevcut teşkilâtın bu ihtiyaçları kısmen olsun karşılamak gayesiyle ilgili servislere gerekli ilâveler yapılmış ve bu arada aşağıda zikredilen işleri görmek üzere bir Teknik ve Araştırma Dairesi kurulmuştur.

Tetkik ve Araştırma Dairesi, bir taraftan memleketin resmî millî gelir hesaplarını yapmak, diğer taraftan memleketin umumi ekonomisini ve sosyal hayatını ilgilendiren mesele aile bütçeleri ve meskenler durumu gibi memleket ölçüsündeki çeşitli anketleri her gün gelişmekte olan ve bilrassa İkinci Dünya Harbinden sonra muhtelif zaruretler karşısında ileri memleketler ve mileterarası teşekküller tarafından süratle inkişaf ettirerek tatbikatı bütün dünyaya yayılmaya çalışılan yeni usullere ve teknik icaplara göre tertip ve tanzim etmek ve ayrıca İstatistik Genel Müdürlüğünün salâhiyet ve vazifeleri hakkındaki 1554 sayılı Kanununun 6 ncı maddesindeki «Devlet daireleri ile özel idareler, belediyeler ve bunlara bağlı diğer müessese ve teşekküller» tarafından yapılan istatistiklerin evvelden tetkiki hakkında verilen salâhiyet ve murakabe vazifesini yerine getirebilmek maksadıyla takviye edilmiştir.

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/701

Karar No. 106

17 . III . 1950

Yüksek Başkanlığa

Başbakanlığın 10 . II . 1950 tarihli 71/1380 sayılı yazısıyla sunulup komisyonumuza havale buyurulmuş olan İstatistik Genel Müdürlüğü Teşkilâtı ile ilgili Kanun tasarısı, Başbakanlık ve Mâliye temsilcisi hazır bulunduğu halde okunup incelendi:

Tümü üzerinde görüşmelerde:

Bu teklife sevkeden durum ve ihtiyaçlar ve

uzman raporları ve Bütçe bakımından grekler gözden geçirilerek teklifin yerinde ve müzakereye değer olduğunda birleşilip maddelere geçildi.

Maddeler:

Ayrı ayrı görüşülerek, sadece üçüncü madde olarak İnzibat Komisyonu hakkında noksan görülen hüküm Hükümetle mutabık kalınarak ilâ-

ve suretiyle Hükümet teklifi aynen kabul edildi.

Büyük Meclisin yüksek takdirine sunulmak üzere arz olunur.

Başkan	Bu rapor sözcüsü	Kâtip	Diyarbakır	Edirne	Erzincan
Mardin	Manisa	Ankara	Ş. Uluğ	M. N. Gündüzalp	N. Pekcan
R. Ertən	F. Kurdoğlu	F. Öymen	İsparta	İzmir	İzmir
Amasya	Ankara	Ankara	K. Turan	S. Dikmen	A. İnan
A. K. Yiğitoğlu	M. Eriş	C. Gölet	Kastamonu	Kırklareli	Kırşehir
			T. Coşkan	Korgl. K. Doğan	Ş. Torgut
			Niğde	Ordu	Tokad
			R. Gürsoy	H. Yalman	R. A. Sevengil
			Trabzon		Urfa
			A. R. Işıl		E. Tekeli

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teaddüline dair olan 3656 ve 4644 sayılı kanunlara bağlı 1 sayılı cetvellerin İstatistik Genel Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılması ve İstatistik Genel Müdürlüğünün Salâhiyet ve Vazifeleri hakkındaki 1554 sayılı Kanuna bir madde eklenmesi hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — 3656 ve 4644 sayılı kanunlara bağlı (1) sayılı cetvellerden İstatistik Genel Müdürlüğü kısmına ait kadrolar kaldırılmış ve yerine bu kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde gösterilen kadrolar konulmuştur.

MADDE 2. — Tetkik ve araştırma dairesi, resmî millî gelir tahminlerini yapmak, millî servet ve tediye muvazenesi gibi memleket ölçüsünde ekonomik etüdlerin yapılmasına yarıyacak istatistik malzemesinin modern istatistik tekniğine göre toplanmasını sağlamak, çeşitli içtimai ve ekonomik anketlerin ilmi hazırlıklarını yapmak, İstatistik Genel Müdürlüğünün salâhiyet ve vazifeleri hakkındaki 1554 sayılı Kanunun 6 nci maddesinde yazılı ödevleri yerine getirmek, İstatistik Genel Müdürlüğünce yapılacak istatistiklerin ilmi ve teknik esaslarını hazırlamak, mevcut millî ve yabancı istatistiklerin tahlil ve mukayesesi ile istatistik tekâmülâtını takip etmek ve uygulama imkânlarını hazırlamakla ödevlidir.

MADDE 3. — İstatistik Genel Müdürlüğü Teşkilâtı hakkında 20 . V . 1933 tarihli ve 2203 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin müşavirliğin vazifelerine ait hükmü kaldırılmıştır.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teaddüline dair olan 3656 ve 4644 sayılı kanunlara bağlı (1) sayılı cetvellerin İstatistik Genel Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılması ve İstatistik Genel Müdürlüğünün salâhiyet ve vazifeleri hakkındaki 1554 sayılı Kanuna iki madde eklenmesi hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — Hükümetin birinci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin ikinci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Genel müdürlük inzibat komisyonu, genel müdürün başkanlığında, genel müdür yardımcısıyla, genel müdürlükçe tensip edilecek, üç müdürden tereküp eder ve Memurlar Kanununun inzibat işlerine ait hükümlerine göre karar verir.

Hü.

B. K.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanunla kadroları kaldırılanlardan kanunun yürürlüğe girdiği tarihte geçici görev, izin gibi kanuni sebeplerle görevi başında bulunmayanlar, Genel Müdürlük Kuruluşunda aylıklı bir göreve tâyin olundukları takdirde işe başlamak kaydı aranmaksızın aylıkları verilmeye devam olunur.

GEÇİCİ MADDE 2. — 1950 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin İstatistik Genel Müdürlüğü kısmının ilişik (2) sayılı cetvelde yazılı tertipleri arasında (167 495) liralık aktarma yapılmıştır.

MADDE 4. — Bu kanun 31 Ağustos 1950 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan	Devlet Bakanı
<i>Ş. Günaltay</i>	Başb. Yardımcısı
	<i>Nihat Erim</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
ve Dış. B. Vekili	<i>Fuad Sirmen</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>H. Çakır</i>	<i>E. Erişirgil</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
	<i>I. R. Aksal</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
<i>T. Banguoğlu</i>	<i>Ş. Adalan</i>
Ekonomi ve Ticaret Bakanı	Sa. ve So. Y. Bakanı
<i>Vedat Dicleli</i>	<i>Dr. K. Bayazit</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>Dr. F. Ş. Bürge</i>	<i>Cağrı Oral</i>
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı
<i>Dr. Kemal Satır</i>	<i>Reşat Ş. Siner</i>
İşletmeler Bakanı	
<i>Münir Bırsel</i>	

GEÇİCİ MADDE 1. — Hükümetin birinci geçici maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Hükümetin ikinci geçici maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 4. — İstatistik Genel Müdürlüğü Teşkilâtı hakkındaki 20 . V . 1933 tarihli ve 2203 sayılı Kanunun ikinci maddesindeki, müşavirliğin vazifelerine ait hükmü kaldırılmıştır.

MADDE 5. — Hükümetin dördüncü maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Hükümetin beşinci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas
<i>İstatistik Genel Müdürlüğü</i>				11	Memur	1	30
2	Genel müdür	1	125	12	»	2	25
4	» » yardımcısı	1	90	13	»	2	20
<i>Tetkik ve Araştırma Dairesi</i>				14	»	3	15
3	Başmüsavir (başkan)	1	100	<i>Adalet İstatistikleri Müdürlüğü</i>			
4	Müşavir	2	90	6	Müdür	1	70
5	»	2	80	7	» yardımcısı	1	60
5	Mütercim	1	80	9	Şef	1	40
6	Raportör ve anket uzmanı (uzmanlık yeri)	2	70	11	Memur	1	30
7	Raportör ve anket uzmanı (uzmanlık yeri)	2	60	13	»	1	25
<i>Yayın İşleri Müdürlüğü</i>				14	»	2	15
5	Müdür	1	80	<i>Fiyat ve Sanayi İstatistikleri Müdürlüğü</i>			
7	» yardımcısı	1	60	5	Müdür	1	80
5	Grafik uzmanı (uzmanlık yeri)	1	80	7	» yardımcısı	1	60
8	Grafik uzman yardımcısı (uzmanlık yeri)	1	50	9	Şef	4	40
9	Şef	2	40	10	»	2	35
12	Memur	1	25	11	Memur	3	30
13	»	3	20	12	»	3	25
14	»	2	15	13	»	3	20
<i>Nüfus İstatistikleri Müdürlüğü</i>				14	»	4	15
5	Müdür	1	80	<i>Dış Ticaret İstasyonları Müdürlüğü</i>			
7	» yardımcısı	1	60	5	Müdür	1	80
9	Şef	1	40	7	Müdür yardımcısı	1	60
10	»	1	35	9	Şef	2	40
11	Memur	1	30	10	»	1	35
12	»	1	25	11	Memur	1	30
13	»	2	20	12	»	2	25
14	»	2	15	13	»	3	20
<i>Mülki Eğitim İstatistikleri Müdürlüğü</i>				14	»	3	15
5	Müdür	1	80	<i>Tarım İstatistikleri Müdürlüğü</i>			
7	» yardımcısı	1	60	5	Müdür	1	80
8	Şef	1	50	7	Müdür yardımcısı	1	60
9	»	1	40	8	Şef	1	50
10	»	1	35	9	»	2	40
				10	»	1	35
				11	Memur	1	30
				12	»	2	25
				13	»	2	20
				14	»	3	15

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
<i>Maliye İstatistikleri Müdürlüğü</i>							
5	Müdür	1	80	8	Şef	1	50
7	Müdür yardımcısı	1	60	9	»	6	40
9	Şef	1	40	10	»	6	35
10	»	1	35	11	Memur	10	30
11	Memur	1	30	12	»	10	25
12	»	2	25	13	»	23	20
13	»	2	20	14	»	24	15
14	»	2	15	<i>Özlük ve Genel İşler Müdürlüğü</i>			
<i>Tasnif dairesi</i>							
4	Müdür (Uzmanlık yeri)	1	90	7	Müdür	1	60
7	Müdür yardımcısı (Uzmanlık yeri)	2	60	10	Ayniyat ve levazım memuru	1	35
				11	Memur	1	30
				12	»	1	25
				13	»	2	20

[2] SAYILI CETVEL

Düşülen	Eklenen	B.	M.	Ödeneğin çeşidi
		417		Sayım ve anket giderleri
33 748		1		Nüfus sayımı giderleri
100 000		2		1950 Tarım Sayımı giderleri
33 747		459		Makina fiş satınalma giderleri
		201		Aylıklar
	141 840	1		Merkez memurları aylığı
	8500	205		Geçici tazminat
		206		4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zamlar ve yardımlar
	4 000	1		Çocuk zammı
	400	2		Doğum yardımı
	600	3		Ölüm yardımı
	7 155	209		5434 sayılı Kanununun 14 ncu maddesinin D, J fıkraları gereğince Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına yapılacak ödemeler karşılığı
		307		Yolluklar
	4 000	1		Sürekli görev yolluğu
	1 000	308		4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi giderleri ve yolluklar
167 495	167 495	Toplam		